

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü'nün, Macaristan'da ortağı olduğu özel bir şirketten yönettiği kuruma kırmızı et ithal edildiğine yönelik iddialar başta olmak üzere, kamu kaynaklarının kişisel çıkar doğrultusunda kullanılması ihtimallerinin artması, bakanlık ve bağlı kuruluşlarda etik ilke ihlallerinin tekrarlaması, akademik kadro ilanlarında liyakat ilkesinin zedelenmesi ve kamu kurumlarında şeffaflık mekanizmalarının etkisiz hale gelmesi hususları kamu vicdanında ciddi bir güvensizlik oluşturmaktadır.

Bu iddiaların tüm boyutlarıyla araştırılması, kamu görevlileri tarafından gerçekleştirilen veya gerçekleştirildiği iddia edilen çıkar çatışması, kayırmacılık, kaynak aktarımı ve liyakat ihlallerinin sistemselsel nedenlerinin ortaya çıkarılması, kamu yönetimi etiğini güçlendirecek yeni hukuki ve kurumsal çerçevenin oluşturulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 102 ve 103'üncü maddeleri uyarınca Genel Görüşme açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz. **18.11.2025**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Grup Başkanvekili
Muğla Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de son dönemde kamu yönetimi etiğine ilişkin tartışmalar, devlet kurumlarının tarafsızlığına ve kamu kaynaklarının adil kullanımına yönelik ciddi kaygıları beraberinde getirmiştir. Et ve Süt Kurumu (ESK) Genel Müdürü Mücahid Taylan hakkında kamuoyuna yansıyan tartışmalar, bu kaygıların somut bir örneğine işaret etmektedir. İddialara göre Taylan, Macaristan'da faaliyet gösteren Green Farm And Trade Kft. adlı et ticareti şirketinin ortağı olup, söz konusu şirket aracılığıyla yönettiği kuruma kırmızı et ithal ettiği öne sürülmektedir.

Et ve Süt Kurumu gibi piyasada belirleyici role sahip bir kamu iktisadi teşebbüsünün en üst yöneticisinin aynı sektörde kendi çıkarına ticari faaliyet yürütmesi, çıkar çatışması, görevin kötüye kullanılması, kamu gücünün özel amaçlarla kesişmesi gibi kabul edilemez riskler doğurmaktadır. Et fiyatlarının yüksek olduğu, dar gelirli yurttaşın temel gıdaya erişimde zorlandığı bir dönemde, kamu kurumunun karar mekanizmasının özel bir şirketle iç içe geçmiş olması kamu vicdanında derin yaralar açmaktadır.

Benzer bir olay, pandemi döneminde Türkiye gündemine damgasını vuran dönemin Ticaret Bakanın Ruhsar Pekcan skandalında yaşanmıştı. Pekcan'ın bakanlığına, eşiyile ortak olduğu Nanoksia Biyoteknoloji şirketinden piyasa fiyatının üzerinde dezenfektan sattığı ortaya çıkmış, bu ticari ilişkinin niteliği, dönemin Bakanı tarafından yapılmış açık bir çıkar çatışması örneği olarak kamuoyunca değerlendirilmiştir.

Pekcan'ın görevden alınmasının ardından herhangi bir adli ya da idari yaptırıma uğramaması, aksine şirketin 1.4 milyon TL'lik kamusal yatırım desteği almış olması, kamu yönetiminde hesap verilebilirliğin zayıflığını gözler önüne sermiştir.

Bu iki olay, birer münferit iddia olmaktan çıkmış, kamu yönetiminde kurumsal etik, şeffaflık ve denetim mekanizmalarının giderek aşındığını gösteren geniş çaplı bir sorunun işaret fişeğine dönüşmüştür.

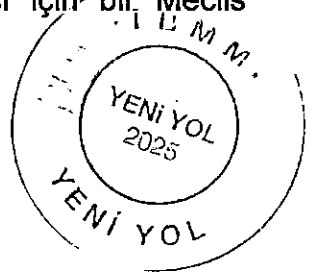
Ayrıca üniversitelerde açılan akademik kadro ilanlarında, sadece belirli kişileri karşılayacak şekilde dar ve özelleştirilmiş şartların konulması, ilgili bölüm veya anabilim dalıyla uyumsuz ilan kriterleri belirlenmesi, liyakat yerine kayırmacılığın öne çıkarılması konusunda ülke genelinde ciddi şikâyetler mevcuttur. Akademik özgürlüğün, bilimsel ilerlemenin ve nitelikli personel yetiştirmenin temeli olan üniversitelerde dahi bu tür uygulamaların yaygınlaşması, devlet mekanizmasında kökleşen bir sorunun farklı yansımalarıdır.

Buradaki temel mesele, belirli kişi, grup veya çıkar çevrelerinin kamu gücüyle kesiştiği noktalardan yolsuzluğa açık alanların oluşması, mevcut denetim mekanizmalarının bu alanları tespit ve kontrol etmekte yetersiz kalmasıdır.

Kamu kurumlarında çıkar çatışmasını engelleyen düzenlemeler bulunsa da, uygulamada bu kuralların etkili biçimde hayata geçirilmediği, mal bildirimi, etik kurul incelemeleri, disiplin mekanizmaları ve denetim organlarının yetersiz kaldığı görülmektedir. Bu zafiyet, kamu gücünün kişisel, ticari veya siyasi çıkarlarla iç içe geçmesine yol açmakta, devlet kurumlarının tarafsızlık ve adalet temelinde işlemesi gerektiğine dair toplumsal güveni sarsmaktadır.

Sonuç olarak, farklı sektör ve kurumlarda yaşanan bu örnekler, Türkiye'de kamu yönetimi etiğinin yeniden yapılandırılması gerektiğini açıkça göstermektedir. Parlatonun denetim yetkisi, yalnızca mevzuat düzenlemek değil, aynı zamanda kamu kaynaklarının nasıl kullanıldığını takip etmek ve kamu vicdanını rahatsız eden her türlü durumun üzerine gitmek sorumluluğunu da içerir.

Bu bağlamda Et ve Süt Kurumu'ndaki iddialar, pandemide yaşanan dezenfektan skandalı ve akademik kadro ilanlarında görülen kayırmacılık uygulamaları, sistematik bir sorunun farklı tezahürleridir. Söz konusu sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, kamu yönetimi etiğini güçlendirecek reformların belirlenmesi ve benzer olayların tekrarını önleyecek kalıcı mekanizmaların oluşturulması için bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması kaçınılmazdır.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANI TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMEETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
İRFAN KARATUTLU	KAHRAMANMARAŞ	
MEHMET EMİN EKMEK	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

